

Farlige forbindelser: SodaStream

Dette fakta-arket er et tillegg til Norsk Folkehjelp og Fagforbundets rapport 'Farlige forbindelser', om norske myndigheter og selskapers bånd til den israelske okkupasjonen. Rapporten kan leses her: <http://www.folkehjelp.no/content/view/full/1099>

SodaStream: brus med bismak

Gjennom sine aktiviteter på okkupert område bidrar SodaStream til israelske folkeretts- og menneskerettighetsbrudd.

SodaStream produserer kullsyremaskiner og siruper med forskjellige smaksvarianter. Med en kullsyremaskin fra SodaStream kan man lage brus med vann fra springen. Selskapet selger sine produkter i 39 land, og har i løpet av det siste tiåret solgt 8 millioner kullsyremaskiner.

SodaStream har sitt hovedproduksjonslokale i den israelske industrisonen Mishor Adumim på okkupert palestinsk område. Israels bygging av bosettinger og industrisoner på okkuperte Vestbredden er folkerettsstridig.

SodaStream i Norge

Norsk Folkehjelp og Fagforbundet oppfordrer til ikke å kjøpe produkter fra SodaStream, siden selskapet har produksjon på okkupert palestinsk område.

Kullsyremaskiner fra SodaStream blir stadig mer populære på det norske markedet. I desember 2011 kjøpte SodaStream International distribusjonsrettighetene i Norden og Balkan fra Empire. Her i Norge kan SodaStream kullsyremaskiner blant annet kjøpes på store elektronikk-kjeder som Elkjøp, Lefdal, Expert og Staples.

I følge SodaStreams årsrapport fra 2011 er metallfabrikken, plast- og flaskeblåsefabrikken, maskinfabrikken, monteringsfabrikken, m.m., plassert i Mishor Adumim på Vestbredden, mens siruper i ulike smaksvarianter produseres i Ashkelon, som ligger i Israel.

Det er ikke mulig for vanlige forbrukere å vite om brusmaskinene som selges i Norge er produsert på okkupert område. SodaStreams medietalsmann Yonah Lloyd skrev i en e-post til Norsk Folkehjelp og Fagforbundet i februar 2012 at produkter solgt på det norske markedet ikke er laget på «land whose ownership is currently the subject of dispute». I juni 2011 åpnet selskapet et anlegg i Alon Tavor i Israel. SodaStream hevder at kullsyremaskiner til blant annet det skandinaviske markedet produseres ved dette anlegget. Men i følge undersøkelser gjennomført av Who Profits, et prosjekt drevet av den israelske organisasjonen Coalition of Women for Peace, foregår ikke produksjonen av kullsyremaskiner ved anlegget i Alon Tavor. Selskapet har i tillegg påbegynt byggingen av en fabrikk i Beersheba, sør i Israel.

Vi har ingen uavhengige kilder som bekrefter at brusmaskinene som selges i Norge ikke er produsert på okkupert område.

Uavhengig av dette bør handel med SodaStream-produktene ses som problematisk, all den tid selskapet har deler av produksjonen sin på okkuperte områder, og dermed bidrar til å opprettholde og legitimere den israelske okkupasjonen av palestinske områder.

Fagforbundet og Norsk Folkehjelp har følgende anbefalinger til norsk handelsstand og privatpersoner:

- Norske selskap og importører bør avslutte handel med varer som produseres i israelske bosettinger og industrisoner i de okkuperte palestinske områdene.
- Norske selskap og importører bør avslutte handel med selskap som har produksjon eller bidrar til alvorlige normbrudd i de okkuperte palestinske områdene.
- Vi oppfordrer folk til ikke å kjøpe varer som er produsert i israelske bosettinger.
- Vi oppfordrer folk til ikke å kjøpe varer fra selskap som har produksjon eller bidrar til alvorlige normbrudd i de okkuperte palestinske områdene.

Norsk Folkehjelp

FAGFORBUNDET

Farlige forbindelser: SodaStream

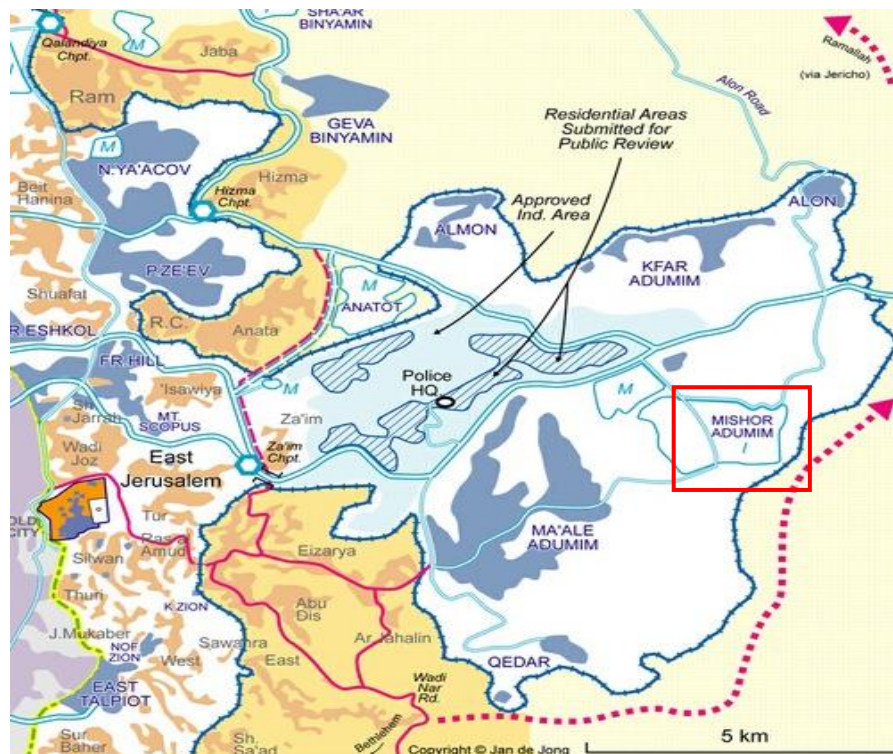
Dette fakta-arket er et tillegg til Norsk Folkehjelp og Fagforbundets rapport 'Farlige forbindelser', om norske myndigheter og selskapers bånd til den israelske okkupasjonen. Rapporten kan leses her: <http://www.folkehjelp.no/content/view/full/1099>

Israelske industrisoner på okkupert palestinsk område

SodaStream har sitt hovedproduksjonslokale i Mishor Adumim, en av de største israelske industrisonene på Vestbredden. Mishor Adumim er tilknyttet bosettingen Ma'ale Adumim, som ligger like utenfor Jerusalem. Ma'ale Adumim, har rundt 39 000 innbyggere, og er den tredje største og raskest voksende av de folkerettsstridige bosettingene på Vestbredden. Mishor Adumim er bygget på land som tilhører de palestinske landsbyene Abu Dis, Al-Izriyyeh, Al-Issawiyyeh, Al-Tur og Anata. I følge Who Profits, spilte byggingen av Mishor Adumim i 1974 en sentral rolle i etableringen og utviklingen av bosettingene Ma'ale Adumim. Til sammen er det mer enn 170 bedrifter i industrisonen Mishor Adumim.

Det er internasjonalt bred enighet om at de israelske bosettingene på Vestbredden og i Øst-Jerusalem er ulovlige. Det finnes flere enn 19 israelske industrisoner på okkuperte Vestbredden, enten tilknyttet en bosetting eller som mer eller mindre «selvstendige» industrisoner. Disse industrisonene bidrar økonomisk til bosettingene og dermed til å opprettholde okkupasjonen, både gjennom å skape arbeidsplasser og økonomisk utvikling i bosettingene gjennom industri, og gjennom kommuneskatt til bosettingene de er tilknyttet. Industrisonene er definert som nasjonale prioritetsområder av den israelske staten. Selskap som etablerer seg i industrisoner på okkupert palestinsk område mottar økonomiske subsidier fra den israelske staten i form av lave skatter og leiekostnader. Skatteinsentivene og de andre økonomiske fordelene ved å etablere seg i israelske industrisoner på okkupert område er eksempler på israelske myndigheters aktive politikk for å involvere private selskaper i utvidelsen og styrkingen av de ulovlige bosettingene.

SodaStream, og andre selskap som har produksjon i israelske industrisoner på okkupert område, bidrar økonomisk til de ulovlige bosettingene i form av kommuneskatt, og medvirker dermed til å legitimere og opprettholde den folkerettsstridige okkupasjonen.

Kartet til venstre viser hvordan industrisonen Mishor Adumim (vår utheving med rød ramme) ligger langt inne på palestinske Vestbredden. Den gule grensen nederst i venstre hjørne representerer den «grønne linjen» som er den internasjonalt anerkjente grensen mellom Israel og de palestinske områdene. De blå sonene er israelske bosettinger, som er folkerettsstridige i følge den fjerde Genève-konvensjonen.

Bilde: Jan de Jong, Foundation for Middle East Peace

Norsk Folkehjelp

FAGFORBUNDET